

Polletni obračun gospodarjenja

Že skoraj dva meseca je od tega, kar smo na zborih delavcev obravnavali finančni rezultat dela tozodov v prvem polletju letošnjega leta.

Tokrat podajamo zaokroženo informacijo o delu podjetja kot celote. Prvi in najsplošnejši vtis je ugoden: vsi finančni kazalci so pozitivni in precej boljši, kot so bili v enakem obdobju lani. Čeprav naš namen tokrat ni iskati vzrokov za to, vseeno lahko rečemo, da je največji prav gospodarska konjunktura, ki smo ji bili priča v preteklih mesecih po celi Jugoslaviji. To smo dosegli z radodarno ekonomsko (monetarno in kreditno) politiko, radodarno do tolike mere, da je vodila do prave pregetosti gospodarskih tokov, katerih zunanja oblika so nakupi in prodaja blaga. Ponudba blaga in povpraševanje po blagu sta močno preslegla rast proizvodnje blaga, kar je vodilo k vse večji inflaciji, največji v povojnem obdobju.

Takle »narodnogospodarski« uvod ni poseganje v tematiko, ki ji nismo kos. Potreben je le kot zunanja mera, s katero lahko resneje ocenimo, kaj smo v preteklem pol leta res dosegli, kaj pa le na videz. Če naj verjamemo uradni statistiki, bi okroglo 20% povečanja kate-regakoli finančnega kazalca lahko pripisali inflaciji.

Oboroženi s tem spoznanjem lahko preletimo nekaj kazalcev uspešnosti gospodarjenja:

Vsi tozdi so bili pozitivni, in sicer:

	din ostanka čistega dohodka
TOZD vijakarna	3.328.408,18
TOZD verigarna	6.583.680,94
TOZD sidrne verige	3.816.985,84
TOZD kovačnica	1.312.076,16
TOZD orodjarna	506.710,35
TOZD vzdrževanje	1.549.923,10
TOZD TIO	1.374.732,82
Skupaj	18.472.517,39

Od teh dobrih 18 novih milijonov smo kot regres za toplo malico porabili 2.145.668 din, ostalo je šlo v sklade (rezervni, poslovni, itd.).

Preseneča dober rezultat vijakarne, kar je delno posledica »čiščenja zalog«, delno pa ugodnega asortimana prodaje. Slednja ugotovitev velja tudi za sidrne verige.

Nekoliko nizek je poslovni uspeh orodjarne, ki pa gospodari v okviru že prenikskih planskih prodajnih cen.

Skupni poslovni uspeh je bil dosežen takole:

Celotni prihodek je bil 22 odst. večji kot lani. Za takšen prihodek smo porabili 21% več materiala in energije, 15% več storitev in obračunali 18%

več obvezne amortizacije. S še nekaterimi drugimi stroški smo skupaj porabili 15% več sredstev kot lani, kar je izredno zadovoljivo.

Prav zaradi tega smo prigospodarili 35% več dohodka kot lani, kar je kljub upoštevanju inflaciji zelo lep uspeh.

To potrjuje tudi 40% večji čisti dohodek. Tako velik čisti dohodek je opravičil tudi precejšnjo rast mase za OD, ki je od lani porasla za 31%. Izračunano na povprečni OD — to pomeni 18,94 odstotno povečanje nasproti lanskemu povprečju, kar kaže, da gremo v korak s splošnim zvišanjem v republiko.

Smo v fazi intenzivnega investiranja. H kraju gredo velika dela pri hali TIO in orodjarna, začetih pa je še več manjših investicij. Vse zahtevajo ogromna denarna sredstva, ki jih dobimo iz obvezne amortizacije in kreditov. Ker oboje ne zadostuje, se odločamo za pospešeno amortizacijo, ki je dovoljena v primeru, ko tozdi to dodatno breme zmore, ne da bi zašel v nemirne vode minusov. Čeprav smo pospešeno oz. nadminimalno amortizacijo planirali v vseh tozdi, smo jo tokrat uspeli obračunati pri vijakarni, verigarni, vzdrževanju, TIU in okrepčevalnici oz. 6,4 milijona manj, kot je bila načrtovana. Vseeno upamo, da bo do konca leta še kakšen TOZD sposoben obračunati nadminimalno amortizacijo, čeprav je letošnja 9% večja od lanske v istem obdobju.

Opisane kazalce uspešnosti gospodarjenja v prvem polletju lahko testiramo še z dokaj objektivnimi merami panoškega sporazuma Slovenskih železarn.

Osnovna mera je neto dohodkovna mera kot razmerje med tem, kar bi glede na vložena sredstva, poslovni sklad in vloženo delo morali ustvariti (norma), in tem, kar smo dejansko ustvarili. Normalno gospodarjenje predstavlja dohodkovna mera 1 (dejansko gospodarjenje je enako normi). Medtem ko smo lani gospodarili pod normo (0,82), je letos šlo bolje, saj je dohodkovna mera 1,062, kar nas tudi v okviru SZ postavlja precej visoko.

Ustvarjena sredstva skupne porabe so enkrat večja od lanskih, prav tako minimalna akumulacija.

Povedano kaže, da smo prigospodarili bolje kot lani. Ugotovitev velja kljub streznjujočemu uvodu v ta članek in kljub dejstvu, da ne vemo,

koliki del »koraka naprej« gre pripisati nam in koliko tržni situaciji.

Ugotovitev ni smela tudi zaradi sezonskega značaja pridobivanja dohodka v naši delovni organizaciji, saj praksa zadnjih let kaže, da se realizacija zadnji kvartal zaradi odprodaje zalog (predvsem snežnih verig) precej poveča.

Čeprav smo letos zaloge znižali že v prvem polletju (za okroglo milijardo), vseeno lahko računamo na podoben trend realizacije tudi letošnjo jesen.

K tolikim rezultatom smo več ali manj prispevali vsi zaposleni v podjetju, delavci za stroji neposredno, delavci DSSS pa posredno. Skupne službe so za svoje delo pora-

Kaj bo s svobodno menjavo dela

Cel splet odnosov med delovno skupnostjo skupnih služb in temeljnimi organizacijami je prav gotovo povezan z ureditvijo svobodne menjave dela, ki se nam kaže kot gordijski voz, s katerega razpletanjem se ubadamo že dve leti. Vendar ostaja slej ko prej enako zamotan in nam kot tak povzroča nič koliko nevšečnosti in glavobola, za katere mnogi niti ne vedo več, od kod izvira. Zato prenekateri tava-jo v razreševanju navzkrižij, nakopičenih med temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo, voz pa ostaja vse bolj pozabljen in zaman čaka na Aleksandra, ki ga bo presekala.

V dveh letih, ko nam niti približno ni uspelo spraviti ustrezno vsebino v programe svobodne menjave dela, pa mnogi problemi v naših medsebojnih odnosih naravnost kriče po rešitvi tega problema. Ker smo ravno v pripravi planov za naslednje leto, velja opozoriti, da je verjetno skrajni čas, da se nekdo resno loti priprave programov svobodne menjave, ki bodo temeljili na sedaj že tudi natančnejših opredelitvah, ki jih prinaša Zakon o skupnih osnovah svobodne menjave dela.

Čeprav je že malo pozno, mislim, da nas naslednje plansko obdobje v letu 1980 na tem področju ne bi smelo dočakati nepripravljene.

Trdno sem prepričan, da bi ustrezno urejeni odnosi s pro-

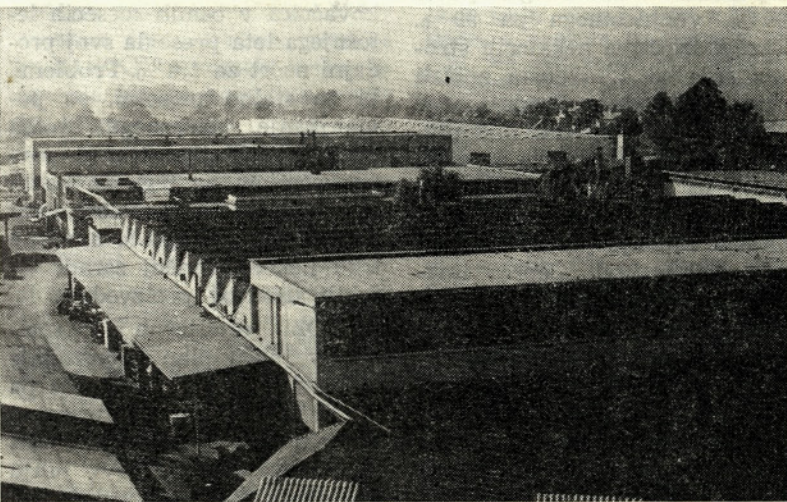
bile 36 milijonov din, kar pa je še zmerom manj, kot smo planirali, in 20% več kot lani. Nekaj te »zmernosti« gre tudi na račun manjšega števila zaposlenih (manj kot smo planirali).

Kljub navedenim ugotovitvam polletni obračun kaže dokaj ugodno sliko. Upamo, da se bo dobro delo nadalje-

valo, čeprav se moramo zavdati, da bo konjunktura slej ko prej mimo in da se bomo kmalu morali opirati le na »delovni« dohodek in ne več na »tržni« dohodek. Takrat bomo lahko pokazali realno kakovost našega dela.

Upajmo, da bo na zadovoljivi ravni...

Stane Cotelj

grami svobodne menjave v naslednjem letu mnogo prispevali k boljšemu, predvsem pa tudi načrtnejšemu delu delavcev delovne skupnosti, k boljšemu medsebojnemu razumevanju in s tem k boljšim poslovnim rezultatom. Taki odnosi bi prispevali k čistim računom, kar bi po starem rimskem pregovoru lahko izrazili tudi z besedami: »clara pakta boni amici« (čisti računi dobri prijatelji). Ravno tega pa smo v sedanjem trenutku najbolj potrebni.

Zato mislim in to je tudi v skladu z zakonskimi določili, da bi v naših programih morali dokaj jasno opredeliti, kaj drug od drugega pričakujemo na relaciji TOZD in delovna skupnost. To pa vendarle ne more biti to, kar v tem letu imenujemo program svobodne menjave dela, ki z ene strani ponuja temeljnimi organizacijam plan stroškov in z druge strani samo pričakovanje, da stroški ne smejo biti večji od planiranih. Upravičeno se ob tem vprašamo, kaj je tisto najvažnejše, kje je definirano to, zaradi česar ta povezava sploh obstaja, to kar nas združuje, to je DELO. Brez velike zmo- te bom ugotovil, da to, to je najvažnejše, ni bilo opredeljeno. Ali bolj enostavno po-

vedano, nismo se dogovorili, kaj bomo storili za planirano višino stroškov, kdaj bo delo opravljeno in v kakšni kvaliteti. Ker teh opredelitev ni bilo, si je opravljeno delo verjetno vsak razlagal po svoje. To pa je nujno vodilo in vodi do različnih pričakovanj, ki se ne uresničujejo in s tem do slabih odnosov.

Dvoma, kaj storiti, torej ni več. Pripraviti je treba osnove, po katerih bodo v prihodnjem letu sestavljeni programi svobodne menjave dela in izdelati celotne programe. Te osnove in programi pa morajo zagotoviti ravno to, česar smo v sedanjem obdobju pogrešali. Njihov cilj pa mora biti čim jasneje definiramo delo, realno dogovorjena cena, za vnaprej določeno količino in kvaliteto, ob planirani porabi sredstev za delo. Če se ob tem še postavlja vprašanje, od kod naj pride pobuda in kdo je za realizacijo tako postavljenega cilja odgovoren, mislim, da ni treba biti v zadregi. Ker gre za obojestranske interese in koristi med temeljnimi organizacijami in delovno skupnostjo, je odgovornost obojestranska. Pobuda pa naj bo ta moj izziv.

Vladimir Silič

ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO
SPREJEMAMO DO 12. OKTOBRA 1979.

Poslovni rezultati v juliju in avgustu

Čeprav sta julij in avgust meseca letnih dopustov, so bili rezultati proizvodnje zadovoljivo doseženi. Prodaja je v juliju zaostajala za planiranim obsegom, v avgustu pa je bila največja v letošnjem letu.

TOZD vijakarna je v juliju in avgustu 100% dosegla količinski plan proizvodnje, vrednostnega je celo preseгла. S tem je kumulativni podatek o izpolnitvi količinskega plana 94%, vrednostnega pa 99%. Zaradi izločitve nekaterih strojev smo od 1. avgusta znižali plan proizvodnje. Prodaja je v obeh mesecih po teži nad planom, vrednostno pa je v juliju 85% in v avgustu 23% nad planom. Tako je seštevek prodaje v obdobju januar—avgust 3% nad planom. Čeprav imamo naročil za TOZD vijakarno dovolj, miso vedno usklajena s kapacitetami in prihaja do zastojev. Za nekatera naročila za izvoz smo prisiljeni iskati kapacitete pri drugih jugoslovanskih proizvajalcih vijačnega blaga.

TOZD verigarna je tudi v juliju in avgustu preseгла količinski in vrednostni plan proizvodnje, kot vse mesece doslej. Tako tudi podatek o proizvodnji osmih mesecev kaže na preseganje količinskega plana 1,2% in vrednostnega 5,8%. V avgustu je bila dosežena največja prodaja letos, kar je posledica odpreme snežnih verig. Problemi, s katerimi smo se srečevali v proizvodnji, se v glavnem ponavljajo iz meseca v mesec, to je predvsem pomanjkanje ustreznega materiala in pa premajhne kapacitete površinske obdelave izdelkov.

TOZD sidrne verige je količinski plan proizvodnje za eksterni trg v juliju sicer preseгла, vrednostno pa zaostaja zaradi asortimenta izdelkov, ki se bistveno razlikuje od planiranega. V avgustu je bilo stanje enako, le da je bila proizvedena količina 97% v primerjavi s planom. Na internem trgu je bilo stanje nekoliko boljše zaradi večje količine verig, namenjenih TOZD kovačnici za kompletiranje dvoverzičnih transporterjev, po katerih je dovolj povpraševanja. Še posebno zaostaja proizvodnja pri skupinah verig: elektrovarjene metrske, konci, visokoodporne cementirane in sidrne verige manjših dimenzij. Manjša proizvodnja od planirane ima za posledico tudi slabšo prodajo, ki je v juliju in avgustu sicer preseгла količinski plan, vrednostnega pa ne dosega. V obdobju januar—avgust je vrednostni plan eksterne realizacije dosežen 98%. Vzrok nedoseganju plana je med drugim tudi slaba oskrba s kvaliteten materialom in pa zastoj pri dobavi strojev zaradi restriktivnih ukrepov. V zadnjem času smo imeli tudi

težave z oskrbo valjane žice iz železarne Jesenice.

TOZD kovačnica je skupni plan količinske proizvodnje v juliju in avgustu preseгла predvsem na račun proizvodnje, namenjene eksternemu trgu. Na internem trgu je proizvodnja nekoliko zaostala. Odprema je bila v juliju 4,7% in v avgustu 26,9% nad planirano, temu je sledila tudi vrednost prodaje. Tako je TOZD kovačnica v osmih mesecih letošnjega leta preseгла svoj prodajni načrt za 1,4%. Problemi, ki so stalno prisotni, so pomanjkanje ustreznega orodja in pa neusklajenost med povpraševanjem na trgu po kovaških izdelkih in razpoložljivimi kapacitetami. Pogosto smo na trgu nekonkurenčni zaradi visokih stroškov proizvodnje.

TOZD orodjarna je izpolnila v juliju plan proizvodnje in prodaje 79%, v avgustu pa le 68%. Stalno je prisotno pomanjkanje delovne sile. TOZD vzdrževanje je v juliju dosegla nižjo proizvodnjo od planirane, v avgustu je preseгла plan 9,4%. Ker je bil to čas letnih dopustov, je bilo manjše število opravljenih ur.

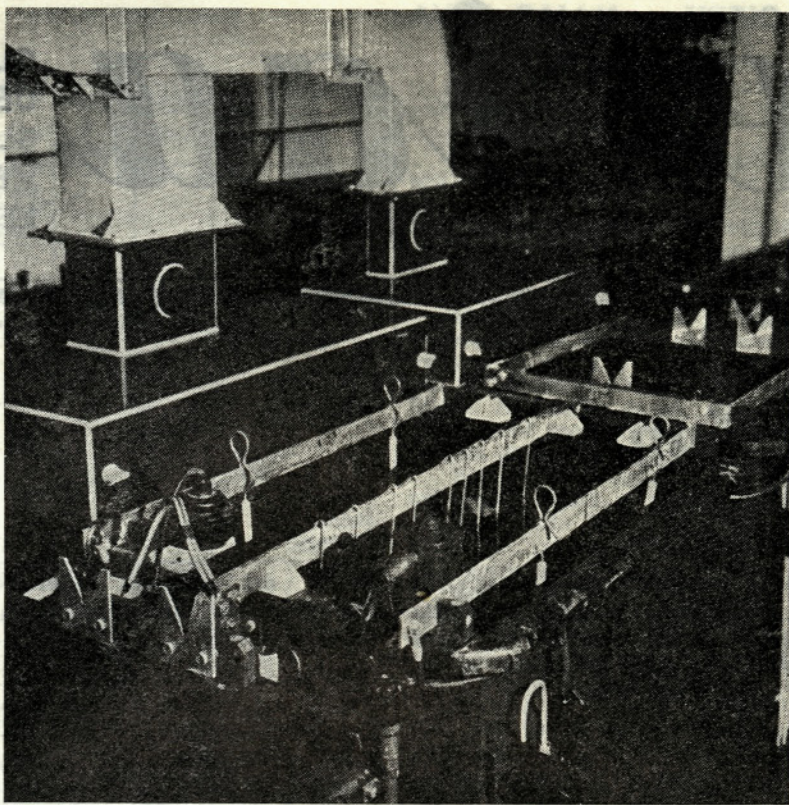
TOZD TIO je v obeh mesecih preseгла proizvodni in prodajni plan. Tako je v obdobju januar—avgust preseгла proizvodni plan za 8,4% in prodajnega za 3,9%. Problematično je bilo v zadnjem času pomanjkanje nekaterih vrst materiala (delno tudi iz uvoza), ki predstavljajo sestavni del proizvodov in tako ni možna finalizacija proizvodov.

Na osnovi navedenih podatkov lahko ugotovljamo, da v glavnem vse temeljne organizacije uspešno uresničujejo akcijo, ki smo si jo zastavili v maju glede povečanega obsega proizvodnje in zmanjšanje stroškov. Podatek za delovno organizacijo kaže na 2,5% preseganje količinskega plana proizvodnje, plan realizacije pa je presežen za 1%, vendar bo v prihodnjih dveh mesecih rezultat boljši, ko bomo odpremili snežne verige.

Z izvozom v letošnjem letu močno zaostajamo. Dosegli smo sicer 29% večji vrednostni izvoz kot v istem obdobju lani, in to predvsem na konvertibilnem področju. Istočasno lahko ugotovljamo, da so potrebe po uvoženih strojih velike, vendar nam v letošnjem letu ni uspelo dosti realizirati. Upamo, da se bo do konca leta, zlasti kar se tiče izvoza, stanje, popravilo in da bomo izpolnili postavljeni plan 90%.

Število zaposlenih je sicer 1% večje od števila zaposlenih v lanskem letu, vendar je 5% manjše od plana in ima tendenco zmanjševanja. Od 1352 zaposlenih na začetku leta je število padlo na 1324 ob koncu avgusta.

M. Kozamernik

Dobra ventilacija izboljšuje delovne pogoje

Nova galvanika v Podnartu

Razvoj predelovalne industrije in bele tehnike zahteva vedno več kvalitetnih in površinsko zaščitnih izdelkov. Predelovalci na Gorenjskem se zato vedno bolj pogosto srečujejo z novimi tehnologijami. Te nove proizvodne operacije pa zahtevajo seveda vedno več investicij.

Zaradi varstva okolja in splošne ekologije ne more vsaka delovna organizacija ločeno graditi galvanskih obratov. Vsaka nova površinska zaščita, to je: cinkanje, nikljanje, kadmiranje ali kromiranje pa poleg rednih stroškov gradnje potegne za seboj še celotno napravo za čiščenje odpadnih voda, ki podraži celotno osnovno investicijo za 30%.

Prav zaradi teh visokih stroškov in zaščite okolja smo pripravili skupen projekt obrata za površinsko zaščito.

Lokacijo je izbrala delovna skupina VERIGE in PLAMENA na osnovi primerjav, ki so bile narejene med PLAMENOVLO lokacijo v Podnartu in lokacijo v VERIGI.

Zaradi pomanjkanja prostora v LESCAH, bližine proizvajalca kemikalij KTP PODNART ter cele vrste energetskih prednosti, smo izbrali lokacijo v Podnartu. Objekt bo stal poleg LIP v smeri Otoč, in sicer med železniško progo in Savo.

Idejni projekti so izdelani, prav tako imamo tudi že lokacijsko dokumentacijo z dovoljenjem.

Galvanski obrat bo imel proizvodnje linije za:

- cinkanje v bobnih,
- cinkanje na obešalih,
- nikljanje in kromiranje v bobnih,
- trdo kromiranje za razne reparaturne, strojne dele, športne rekvizite, za utopna orodja ter izdelke pneumatike,
- fosfatiranje žice in
- bakrenje žice.

Fosfatiranje bo pripravljeno za vlečeno in valjano žico. Pri valjani žici bo v postopek vključeno mehansko čiščenje

in delno luženje pri posebnih legiranih žicah.

Celoten objekt je dimenzioniran, tako da pokriva potrebe Gorenjske od Kranja navzgor, ima pa še nekaj rezerve.

Srečanje ZRVS Jugoslavije

Deveto tradicionalno srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije »Bratstvo in enotnost — 79« je bilo v SR Makedoniji v mestu Štip. SR Makedonija obsega 25.494 km² površine in ima preko 1.750.000 prebivalcev. Tri četrtine prebivalcev je Makedonci, ostali so drugih narodnosti, največ je Albancev.

Makedonija je dežela visokih planin in ravnih kotlin z velikimi jezeri, s starimi mestnimi naselji in novimi modernimi kompleksi, to je lepa pokrajina, polna prirodnih kontrastov ter mest med orientom in zahodom.

Po osvoboditvi se izredno hitro razvija. V vzhodnem delu SR Makedonije v dolini reke Bregalnice se nahaja mesto Štip, največje v tem delu republike, važno križišče, industrijski in kulturni center.

Ima 35.000 prebivalcev, razvito tekstilno, živilsko, tobačno, lesno in drugo industrijo. Od osvoboditve do danes je bilo zgrajenih nad 8.500 stanovanj. V družbenem sektorju je zaposlenih preko 17.000 občanov.

Ima veliko kulturnih ustanov: gledališče, muzej, knjižnico, umetniško galerijo, delavsko univerzo, zgodovinski arhiv, lokalno radijsko postajo, galerijo ikon in kulturni dom.

Letošnje srečanje je bilo še posebej pomembno, ker letos praznujemo 60-letnico ustanovitve ZKJ in SKOJ.

Na srečanju v Makedoniji smo bili v 230-članski delegaciji iz Slovenije, 4 člani iz naše občine, in to: Janko Stuček — predsednik občinske konference ZRVS, Stanko Habjan — predsednik KO ZRVS Kropa, Franc Premru — tajnik KO ZRVS Koprivnik in Jordan Blažević — tajnik KO ZRVS Bled in predsednik komisije za informativno-propagandno dejavnost pri predsedstvu OK ZRVS.

Srečanje bratstvo in enotnost, ki je trajalo od 2. do 4. julija 1979 je potekalo po vsej Makedoniji. Skupina 39 rezervnih vojaških starešin z Gorenjske, z Za-

Posebej moram poudariti, da so čistilne naprave opremljene z jonskimi izmenjevalci, ki očistijo vodo tako, da se lahko vrača nazaj v proces. Potrebno je dodajati le 5—8% sveže vode. To pa pomeni, da je količina vode, ki odteče nato očiščena v reko Savo, zelo majhna. Celoten sistem čiščenja je avtomatiziran in zagotavlja varno in kvalitetno čiščenje.

Seveda pa investicija s tem ni zaključena. Prvi del, galvanika se bo gradila z združenimi sredstvi vseh koristnikov, ostala dela pa bo financiral PLAMEN sam.

Drugi del je preselitev žicovleka, priprave žice iz KROPE s celotno deponijo valjane žice. Seveda pridejo v ta del tudi nove peči za žarjenje žice.

Tretji del gradnje predstavlja preselitev težke proizvodnje vijakov v PODNART. Tudi to selitev opravi v celoti PLAMEN.

Začetek gradnje galvanike je bil predviden za leto 1980, vendar ta termin zaradi težav pri pripravi finančnih sredstev še ni gotov.

Skupno vlaganje, ki ga imamo pri galvaniki, je nov, sodoben način investiranja, ki je interesanten za vse koristnike. Prav zato je tudi potrebno, da ga podpiramo in s tem pomagamo, da pride čimprej do realizacije.

Franc Legat

savja in s severne Primorske je obiskala občini Vinica in Berovo. To je pokrajina Maleševija na vzhodu Makedonije blizu bolgarske meje. Zemlja je zelo rodovitna, je pa malo padavin. To uspešno premagujejo z namakalnimi napravami. Imajo več velikih umetnih jezer, iz katerih črpajo vodo, je pa tudi precej manjših izvirov vode, ki jih tudi skrbno izkoriščajo. Skoraj vsa dolina je spreminjena v polje in skrbno obdelana.

Obiskali smo več delovnih organizacij in kulturnih ustanov.

Povsod so nas zelo priščno sprejeli predstavniki političnega in gospodarskega življenja v občini.

Seznani so nas z dosežki gospodarskega in urbanističnega razvoja. Občina Berovo se zelo hitro razvija, čeprav spada še med nerazvite občine.

Ves čas bivanja v občini so nas spremljali predstavniki ZRVS in drugih družbenopolitičnih organizacij. Posvetili so nam veliko pozornosti.

Povsod smo se pogovarjali o vprašanjih, ki so vezana na tamkajšnje življenje. Ponosni so nad doseženimi uspehi. Ob dnevu borca — 4. julija smo se udeležili osrednje proslave v Štipu. Tu je bilo srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije. Glavni govornik je bil Lazar Mojsov, član predsedstva ZKJ.

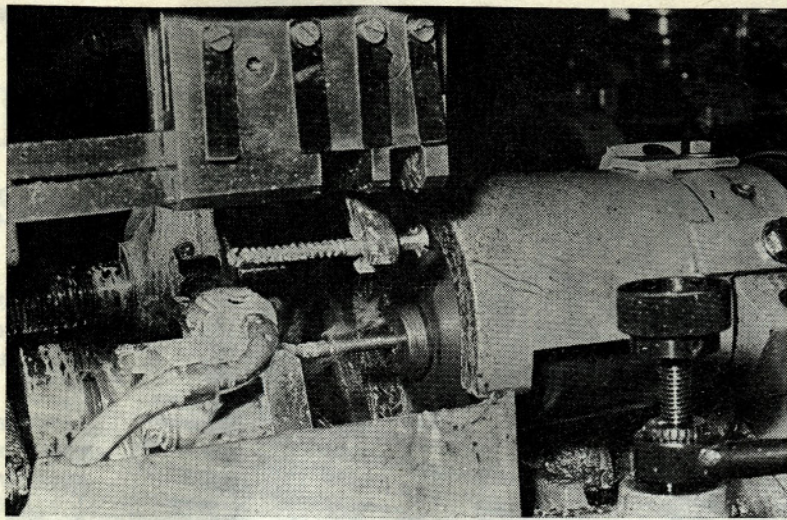
Srečanje pomeni predvsem krepitev prijateljskih vezi med narodi Jugoslavije, izmenjava izkušenj med posameznimi delegacijami, primerjava rezultatov gospodarskega in družbenopolitičnega življenja.

Enotnost je osnova našega koncepta splošne ljudske obrambe.

Srečanja so gotovo koristna in jih je potrebno tudi v prihodnje organizirati.

Bilo je zelo dobro organizirano, tako da organizatorji zaslužijo vse priznanje. Nam pa bo ostalo v lepem in trajnem spominu.

Jordan Blažević

Kje smo z uresničevanjem sanacijskega programa v TOZD Vijakarna

Po zaključnem računu 1978, ko smo imeli še 220.965,03 din izgube, smo bili trdno prepričani, da nam bo v letu 1979 uspelo odpraviti negativni rezultat.

Kratkoročni ukrepi sanacijskega programa so rodili uspeh. Odločili smo se, da bomo na vsakem koraku pazili na stroške, da se bodo ti gibali v mejah plana pri normalnem obsegu proizvodnje, oziroma, da jih moramo znižati predvsem pri porabi režijskega materiala, v katerem poraba orodja še posebno izstopa. Vsa ta prizadevanja so rodila željen uspeh, saj smo I. kvartal zaključili pozitivno.

Pri tem pa moram poudariti, da celoten kolektiv le ni dal od sebe tistega, kar sem pričakoval.

Pogosta opozorila na zborih delavcev, sejah DS, da je treba posvečati posebno skrb smotrnemu izkoriščanju strojnih kapacitet, porabi orodja, delovnega časa, da je kvaliteta izdelkov tista, ki nam v bodočnosti odpira pot na tržišče, ni rodila zaželenih uspehov.

V tem procesu stabilizacije bi morali vidnejšo vlogo odigrati predvsem predelavci urejevalci, toad njihov vpliv je bil izredno šibak, v določenih primerih pa ga sploh ni bilo čutiti. Glavno je, da so osebni dohodki na primerni višini, za ostalo pa bodo drugi poskrbeli.

Delovna disciplina, ki naj bi v sanaciji prinesla določene rezultate, se ni popravila, slabi zgledi vlečejo, vidimo samo sosedove napake, svojih pa nikakor nočemo priznati. Število neupravičenih izostanov se je povečalo, in to predvsem pri delavcih iz sosednjih republik.

ALI VESTE?

— da je v radovljiški občini — občinskem stanovanjskem skladu okoli 150 milijonov novih dinarjev neizkoriščenih, obenem pa je z dneva v dan več prosilcev za stanovanja. Pravijo, da denarja ne morejo spraviti, ker še nimajo urejenih zazidalnih načrtov. Običajno se srečujemo s problemi pomanjkanja finančnih sredstev, no tukaj pa je nasprotno, problem je, kako denar spraviti.

— da število ljudi, ki zbolijo zaradi medicine, ni prav nič manjše od števila žrtev avtomobilskih nesreč, nesreč pri delu ali celo vojnih operacij. Strokovnjak Llich Ivan, ki je objavil te trditve na srečo pretirava, čeprav je žal res, da prihaja v bolnišnice vedno več bolnikov, katerih diagnoza se glasi: zastupitev z zdravili (latrogena bolezen). Nič čudnega torej, če mnogi med zastupiljevalce okolja uvrščajo tudi sintetična zdravila. A tudi ti pretiravajo, saj vemo, da so mnoga življenja rešili sulfamidi, ki so jih pozneje nadomestili antibiotiki.

Otroški vrtec slovesno odprt

Letos smo v naši občini občinski praznik proslavili posebno slovesno. V nizu kulturnih prireditev, ki so se odvijale v tednu praznovanja, je bila na Brezjah otvoritev novega kulturnega doma, krajanje Lesce pa smo dobili enega najpomembnejših in obenem najpotrebnejših objektov, to je novo vzgojnovarstveno ustanovo.

Slovesni otvoritvi so prisostvovali vsi vidnejši predstavniki družbenopolitičnega življenja v občini in v kraju, na čelu s predsednikom skupščine občine Radovljica tov. Pernuš Leopoldom in sekretarko občinske konference ZK tov. Vidic Vlasto. Prisotni so bili tudi predstavniki vseh leških delovnih organizacij in ostali krajanje.

V pozdravnem govoru, ki ga je imela tov. Tončka Pretnar, predsednica Skupnosti otroškega varstva Radovljica, je pozdravila vse prisotne in izrazila zadovoljstvo ter srečo ob otvoritvi tega za Leščane tako pomembnega objekta. Slavnostni otvoritveni govor je imela predsednica DS Vzgojnovarstvenih ustanov tov. Troha Marica. Poudarila je velik pomen, ki ga ima urejeno otroško varstvo za zaposleno mater in celotno družbeno skupnost. Organizirana in strokovno dobra vzgoja predšolskega otroka zelo pozitivno in odločilno vpliva na nadaljnji uspešnejši razvoj otroka. Otroci, ki so vključeni v vzgojnovarstveno ustanovo, se ob vstopu v šolo veliko lažje in brez večjih problemov vključijo v zahteven program obveznega šolanja.

V nadaljevanju svojega govora se je tudi zahvalila vsem delegatom, ki so s svojim uspešnim delom v samoupravnih telesnih in interesnih skupnostih kakorkoli pripomogli k temu, da so Lesce dobile nov prepotreben vrtec. Zasluga gre seveda tudi vsem delovnim ljudem, ki z združevanjem svojih sredstev omogočajo izgradnjo takih objektov. Ker ta otvoritev letos sovpada z mednarodnim letom otroka, je novi vrtec čudovito vezilo leškim otrokom ob tem praznovanju.

V imenu krajanov je spregovoril tov. Rotar Stane, predsednik skupščine delegatov krajevne skupnosti Lesce. Na kratko je orisal razvoj Lesce, ki so se iz vasi s približno 900 prebivalci po drugi svetovni vojni razvile v industrijsko močno krajevno skupnost s ca. 3500 prebivalci. Istočasno se je v imenu krajanov zahvalil za to novo tako težko pričakovano vzgojnovarstveno ustanovo. Ob koncu govora je podprl predlog, da se novi vrtec imenuje KEKEC.

Po kratkem, a izredno prisrčnem nastopu malčkov, je tovarišica Jemc Štefka, delavka iz MURKE, prerezala vrstico in izročila ključke kolektivu novega vrtca.

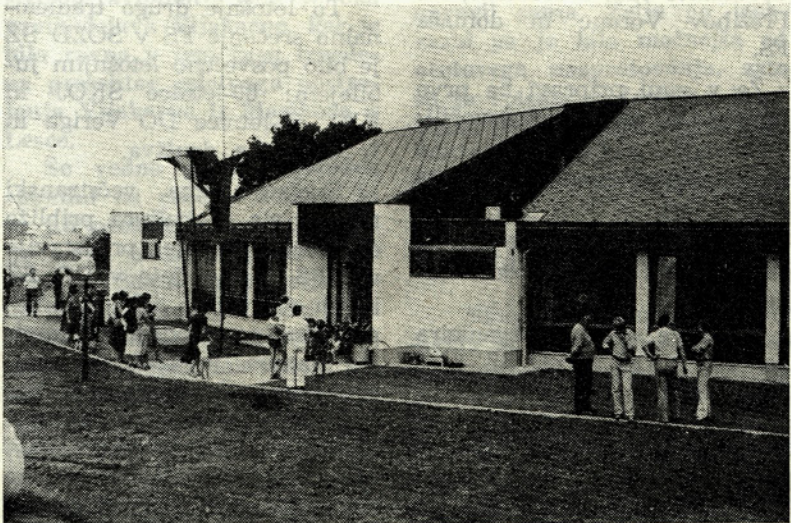
Tov. Hozjan Jože je v imenu sindikalne organizacije Veriga izročil novemu vrtcu reliefno sliko v bakru.

Sledil je ogled prostorov novega vrtca. Vsi navzoči so bili povabljeni na majhno zakusko, ki so jo omogočile VERIGA, MURKA in ŽITO Lesce.

Vrtec, ki je do sedaj veljal približno 15 milj. din, je z novim šolskim letom sprejel prve varovance. Do sedaj je sprejetih že 132 otrok, nekaj otrok je iz Radovljice. Organiziranih je 6 oddelkov, med njimi tudi poseben oddelek dvehletnih otrok. V prijetnih zračnih in prostornih igralnicah ter ob skrbni vzgoji varuhinj in vzgojiteljic bo otrokom v času, ko so matere na svojih delovnih mestih, zagotovljeno prijetno bivanje in strokovno varstvo.

Igrišča okoli vrtca še niso urejena, ker za to še ni na razpolago potrebnih finančnih sredstev. Del sredstev za ureditev (ca. 50%) naj bi zagotovila Skupnost otroškega varstva. Vir financiranja za ostali del še ni zagotovljen.

Nemara bi bilo prav, da bi k akciji zbiranja sredstev pritegnili tudi delovne organizacije v kraju — prispevki, ki se zbirajo vsako leto za otroke ob obdarovanju dedka Mraza naj bi bili letos v obliki igralnih elementov za opremo zunanjega igrišča novega vrtca. S skupno pomočjo in nekaj prostovoljnega dela bo tudi okolica vrtca dobila pravi videz in objekt funkcionalno dopolnila.

Ob otvoritvi novega vrtca

Obenem bi bilo treba akcijo izgradnje otroških igrišč razširiti tudi na druga področja Lesce oz. stanovanjske soseske, saj se je do sedaj o tem veliko premalo razmišljalo.

Ugotovitev, da na celotnem območju Lesce tako rekoč ni otroškega igrišča, je več kot žalostna.

Naj bo to nam odraslim v premislek!

Cirila Peternel

Nič nas ne sme presenetiti

Akcija »Nič nas ne sme presenetiti« se bliža svojemu vrhuncu — 29. septembra 1979. Tako so septembra stekle razprave na razširjenih sejah IO OOS v TOZD, DSSS o pomenu in namenu akcije. Na teh sejah so imenovali 5-članski vojni izvršilni odbor pri OOS, TOZD in DSS ter enega delegata v odbor pri KOOS. Vsi odbori so sestavljeni iz delavcev, ki imajo vojni razpored v DO, in iz tistih, ki niso vojni obvezniki. Ti odbori imajo nalogo delati v vojnih pogojih po obrambnih načrtih DO in tesnem sodelovanju z odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Do sedaj so IO OOS svoje delo usmerile v masovno seznanjanje in podružabljanje in osveščanje delavcev za obrambo domovine, za izgradnjo samoupravne socialističnega sistema in za vzpostavitev take organizacijske oblike, ki bo zagotavljala učinkovito delo ljudske obrambe in družbene samozaščite. Uresniti moramo naloge in sklepe s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki so bile sprejete na 9. kongresu ZSS in 8. kongresu ZSJ.

Konkretna naloga OOS v TOZD in DSSS pa so naslednje: vsak delavec mora biti seznanjen z njegovimi obveznostmi in nalogami v obrambnih pripravah v primeru vojne, ob naravnih in drugih nesrečah. Sodelovati je treba med tozdi in DSSS v obrambni pripravi in DS, usklajevati obrambne priprave in dela v družbeni samozaščiti med tozdi in krajevno skupnostjo.

Krajevna skupnost je temeljna enota našega obrambnega sistema. Zato mora biti tako sodelovanje in usklajevanje stalno, konkretno in ažurno. Tesno je treba sodelovati z OSSZ Radovljica. Ena od pomembnih in stalnih nalog IO OOS je vključevanje članov v sindikat, v društva in formirati in ustanavljati je treba nova društva, sekcije in klube, kot so taborniki, strelska in društva za teh. kulturo, gasilske enote, Rdeči križ itd. Sekretariat KOOS SZ Veriga je v vseh teh možnostih razpravljal ter sprejel sklep, s katerim je v okviru te akcije imenoval 17-članski pripravljalni odbor za ustanovitev planinske sekcije pri KOOS.

Odbor naj bi pripravil vse potrebno za ustanovni občni zbor, ki mora biti do 29. 9. 1979. Mislim, da tukaj ne bo kakšnih posebnih težav, saj imamo zadnji dve leti preko 100 članov sindikata, ki so se udeležili raznih pohodov v planine. Prav tako smo imenovali 9-članski pripravljalni odbor za ustanovitev Rdečega križa oziroma aktivna krvodajalcev pri KOOS. Od občinskega odbora imamo podatke, da je naših delavcev, ki so prostovoljno darovali kri 1-krat do 30-krat okoli 500, kar je lepa številka. Ker je v zaključku akcije 29. september v Lescah organizirana tudi krvodajalska akcija, se bomo te akcije prav gotovo polnoštevilno udeležili.

V tej zaključni akciji, ki bo organizirana na ravni KS — Lesce, bodo vaje ob potresu 7. stopnje. Sodelovale bodo vse strukture LO in CZ v KS Lesce ter enote TPV Veriga, enote TPV Žito, ekipe Gorenjke in Murke.

Jože Hozjan

Kultura počasi, toda vztrajno prodira v DO SOZD SŽ

V SOZD SŽ ne združuje ljudi samo delo, medsebojne dobave in prodaje ter politično delo, temveč kulturna dejavnost, katere nosilci in ne-govalci so žal še vedno v večini le delavci iz neposredne proizvodnje. Premalo se v to dejavnost vključujejo ostali delavci; individualni poslovdni organi in drugi odgovorni, razen nekaterih izjem, na kar kaže primer 6. srečanja pihalnih orkestrrov SOZD SŽ Ravne. Lahko trdim, da so med delavci ne le takšni, ki nimajo razumevanja za kulturno dejavnost, pač pa celo zavirajo njen razvoj. Pri tem se ne zavedajo, da je kultura človekovo bogastvo, ki ga osvešča in razveseljuje ter ga razvija v dobrega gospodarja in zavestnega delegata v samoupravnem sistemu. Kljub temu pa lahko ugotovimo, da je kulturna dejavnost dokaj dobro razvita in organizirana v posameznih DO. To se kaže na različnih tradicionalnih srečanjih pihalnih orkestrrov, letos 6. po vrsti, srečanju pevskih zborov in dramskih skupin. Tudi srečanje borcev NOB in srečanje mladih je tesno povezano s kulturno dejavnostjo.

V tem članku želim spregovoriti o najmlajši kulturni dejavnosti v SOZD SŽ, o srečanjih folklornih skupin. KPD SŽ Veriga Lesce je letos skupaj s kulturno komisijo in KOOS organizirala 4. srečanje folklornih skupin KPD SŽ Veriga in 2. tradicionalno pri KOOS SŽ.

KPD SŽ Veriga Lesce je bilo ustanovljeno leta 1972, na pobudo takratnega predsednika KOOS ZSMS Veriga tov. Jožeta Hozjana ob praznovanju 50. obletnice Tovarne verig Lesce. V prvem letu delovanja je v društvu sodelovala dramska sekcija, ki se je v eni sezoni 12-krat predstavila radovljiškemu občinstvu z igro Ploha. Zaradi prostorskih in kadrovskih težav je kasneje prenehala delovati. Folklorna skupina letos praznuje 7. obletnico uspešnega delovanja. Na začetku je imela v sestavi le 21 aktivnih članov. Prvič je javno nastopila 12. maja 1972. leta. Prve nastope je imela s sposobnimi narodnimi nošami. Skupino je strokovno vodila tov. Marta Perc.

Danes v KPD SŽ Veriga Lesce deluje starejša folklorna skupina in ima 32 aktivnih članov. Ima 10 parov narodnih noš Gorenjske in eno diatonično harmoniko ter druge potrebne rekvizite. Kulturno društvo ima v svoji sestavi pionirsko mladinsko skupino iz OŠ F. S. Finžgarja iz Lesce in šteje 7 parov gorenjskih narodnih noš. Mi skrbimo le za kadrovsko strukturo starejše skupine. Obe skupini sta imeli od začetka delovanja do 1. 7. 1979 preko 430 dvournih vaj, od tega 310 starejša skupina in 430 javnih nastopov, od tega starejša skupina 392. Starejša FS je v tem času nastopila na dveh folklornih festivalih v Avstriji pri zamejskih Slovencih v Železni Kapli in enkrat

na madžarskem festivalu, v SR Srbiji pa kar trikrat, in sicer v Brusu, v Beogradu ob dnevu mladosti 1977 in letos v Kosovski Mitrovici na 7. srečanju delavcev kulturnih ustvarjalcev Jugoslavije, na katerem so prvič zastopali SR Slovenijo. Ta nastop je financirala komisija za izobraževanje in kulturo pri RSSS. Na tem srečanju je FS prejela doslej največje priznanje — srebrni pokal za izvirnost narodnih noš in priznanje za najboljšo solistično izvedbo harmonikaša. Trikrat se je skupina udeležila mednarodnega festivala v Beltincih in dvakrat folklornega festivala mladinskih skupin v Velenju. H KPD SŽ Veriga se je letos priključil še 40-članski pevski zbor, ki je prej nekaj let deloval kot mladinski pevski zbor pri TP Murka in DPD Lesce. Letos praznuje obletnico svojega delovanja, imel je že 40 nastopov.

KPD je 1973. leta organiziralo mednarodno revijo FS, kjer so sodelovale naslednje FS — FS Lenti z Madžarske, FS iz Sela Fare v Avstriji s pevskim zborom, FS Beltinci iz Prekmurja, domača FS in ansambel Murka. Vsi so sodelovali v povorki s kočijami po blejskih ulicah.

Zvečer so se skupine predstavile v Festivalni dvorani z izvirnimi nošami in plesi, značilnimi za kraje, ki jih skupine predstavljajo. L. 1975 je bil drugi mednarodni festival. Sodelovali so vsi zgoraj omenjeni, razen Sela Fare, namesto nje je nastopila »Zarja« iz Železne Kaple v Avstriji. V letu 1977 je bilo to preimenovalo v »Srečanje folklornih skupin«. Tudi na tretjem srečanju so sodelovale zgoraj omenjene skupine, z izjemo Železne Kaple, zamenjala jo je FS iz Globasnice. Prvič je v povorki sodeloval pihalni orkester DPD Svoboda Lesce. Na to srečanje smo povabili predstavnika KPD Prežihov Voranc in predstavnika kulturne komisije pri KOOS Železarne Ravne z željo, da si srečanje ogledajo in da se tradicionalno srečanje prenese že naslednje leto v organizacijo KOS. Ta želja se nam je uresničila. Prvič je bilo tradicionalno srečanje FS pri KOS SOZD SŽ Ravne, ki ga je organizirala kulturna komisija. Tokrat so sodelovale 4 FS; iz Sela Fare na Koroškem, Globasnice tudi s Koroške, FS Prežihov Voranc in domača FS.

Že v sami pripravi na prvo srečanje FS smo se dogovorili: 1. naj srečanje postane tradicionalno pri KO SOZD SŽ,

2. da vse obstoječe FS v DO v SOZD SŽ obvezno sodelujejo,

3. da se srečanje organizira po vrsti v DO SOZD SŽ, kjer delujejo FS,

4. da vsak organizator srečanja poleg obstoječih FS v SOZD SŽ povabi na srečanje tudi FS izven SOZD, s katerimi lahko tesno in trajno sodeluje v okviru danih finanč-

nih in organizacijskih možnosti.

Prav tako smo si postavili dolgoročni cilj, da bi se ponovno ustanovila FS na Jesenicah, to nam je tudi uspelo, saj bo že drugo leto organizator tretjega tradicionalnega srečanja FS. Sklenili smo tudi medsebojno sodelovati pri nabavah noš in ustanovljati nove FS v DO SOZD SŽ.

Na letošnjem četrtem tradicionalnem srečanju, ki ga je organizirala KPD SŽ Veriga in 2. v okviru KOS SOZD SŽ, ki je bilo v soboto 18. 8. 1979, so sodelovale naslednje FS:

FS KUD z Madžarske, FS SPD iz Železne Kaple, FS KUD Beltinci, FS KUD BORO in Ramez iz Kosovske Mitrovice, FS KUD Kostolac iz Srbije, FS RKUD Đuro Đaković iz Slavonskega Broda, FS Bratstvo in FS Meziških plesov, obe iz KUD Prežihov Voranc z Raven na Koroškem, folklorni ansambel narodnih pesmi in plesov Tone Čufar z Jesenic in domača FS KPD SŽ Veriga Lesce.

Srečanje se je začelo ob 14.30 s povorko vseh nastopajočih po blejskih ulicah. Na čelu povorke je igrala godba na pihala iz Lesce. V sprevodu je bila pred vsako FS kočija in par narodne noše z napisom skupine, ki predstavlja društvo.

Vsaka skupina na povorki je odplesala en ples po vnaprej določenem programu. Po končani povorki so se vse FS predstavile z 8—10-minutnim nastopom z izvirnimi plesi in nošami, značilnimi za kraj, ki ga je posamezna skupina predstavila. Ker so FS Lenti z Madžarske, Kostolac, Boro in Ramez prispele že 17. 8. 1979 so nastopile 17. 8. 1979 ob 17. uri v dvorani Tone Čufar na Jesenicah. Organizator je bila Komisija za kulturo pri KOOS Železarne Jesenice in KPD Veriga. Isti dan so nastopili še v Festivalni dvorani na Bledu ob 20. uri za delavce iz drugih republik, zaposlene v DO v radovljiški občini. Organizator je bil OSS Radovljica in KPD SŽ Veriga Lesce.

KPD je v času od 15. do 18. 8. 1979 pripravila razstavo narodnih noš vseh nastopajočih skupin. Članica KUD Kostolac je razstavila volnena ročna dela — tapiserijo.

To letošnje drugo tradicionalno srečanje FS v SOZD SŽ je bilo posvečeno letošnjim jubilejem: 60-letnice SKOJ in KPJ, 57-letnice DO Veriga in 7. obletnice društva.

Srečanje ima večstranski namen: da se kultura približa delavcem, da se predstavijo vse FS, ki delujejo v DO SŽ in jih sestavljajo delavci iz neposredne proizvodnje in kmetje. Namen je tudi utrjevati bratstvo in enotnost med narodi in narodnostmi, medsebojno sodelovanje pri nabavi različnih narodnih noš, da ne omenjam tudi gospodarskega in političnega pomena.

Jože Hozjan

FS iz Kosovske Mitrovice na blejskih ulicah

Zanimalo nas je

Že nekaj časa je med nami novi vodja TOZD sidrne verige Miro Ulčar. Na videz nam je že vsem poznan, danes ga z njegovimi odgovori spoznajmo še bliže.

S prevzemom dolžnosti vodje TOZD sidrne verige se vsak dan srečujete s številnimi problemi. Kaj vas trenutno najbolj zapolnjuje?

Poleg tekočega dela imam trenutno tako kot ostali vodje TOZD največ dela s pripravami na sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka, vedno več dela pa je tudi s pripravo srednjeročnega plana 1981 do 1985.

Kako ocenjujete sodelovanje med TOZD sidrne verige in ostalimi TOZD ter predvsem skupnimi službami?

Mislím, da je sodelovanje z ostalimi TOZD in DSSS v glavnem zgledno. V nekaterih primerih pa se občasno pojavljajo problemi, po mojem nepotrebni, ki bi jih lahko z malo več dobre volje in razumevanja brez težav reševali.

Večkrat govorimo o notranjih rezervah. Kaj menite, kje so v vaši TOZD in v celi DO največje rezerve?

Notranje rezerve nedvomno obstajajo tako v TOZD kot v celotni DO. Za vse velja, da bi lahko več in bolje naredili z večjo delovno in tehnološko disciplino ter z večjim izkoristkom delovnega časa. Za sam TOZD pa bi omenil še to, da so notranje rezerve tudi v možnosti boljše organizacije dela, to pa je pogojeno z mehanizacijo dela in zmanjšanjem prostorske stiske.

Kako ocenjujete gospodarjenje TOZD v I. polletju letošnjega leta in kakšne so po vašem perspektive za izpolnitev planskih obveznosti do konca leta?

Polletni obračun kaže, da je bilo gospodarjenje v prvi polovici leta kljub nekaterim motnjam dokaj uspešno. To je seveda rezultat dobrega dela vseh delavcev TOZD sidrne verige, imeli pa smo tudi dokaj ugodna naročila.

Drugo polletje predvidoma ne bo tako uspešno, saj je struktura naročil slabša. To pa seveda ne pomeni, da ob normalnih pogojih ne bomo dosegli planskih obveznosti in

ugodnega rezultata ob zaključnem računu.

Izdelki TOZD sidrne verige so po navadi vezani na večje objekte velikih vrednosti. Zato vsako zamujanje dobavnih rokov naši kupci težko sprejmejo. Kje so po vašem mnenju največji vzroki in kako odpraviti te zaostanke?

Vzroki za zamujanje dobavnih rokov so po mojem v glavnem naslednji:

- občasno pomanjkanje materiala,
- občasno pomanjkanje sidrne opreme in
- zastoji zaradi okvar strojev.

Pomanjkanje materiala predstavlja velik problem in oviro za proizvodnjo. Za primer naj navedem, da je prišlo do izpada devetih dni na SCHLATTER skupini, ker ni bilo materiala za verigo Ø87. Takega izpada proizvodnje vsekakor ni lahko nadoknaditi. Tudi občasno pomanjkanje sidrne opreme povzroča zamujanje rokov, čeprav je sama veriga pravočasno izdelana. Poseben problem pa predstavlja zastarelost strojnega parka, zaradi česar je več okvar in popravil, kar ovira proizvodnjo. Mislím, da bi z odpravo teh vzrokov preprečili tudi zamujanje dobavnih rokov.

Pred nami je referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD. Kaj pričakujete v vašem TOZD od tega sporazuma?

Ta samoupravni sporazum naj bi omogočil pravilno razporeditev čistega dohodka in delitev sredstev za OD. Pričakujemo, da bo vsako delo pravilno nagrajeno oziroma nedelo nenagrajeno. S tako stimulacijo naj bi dosegali še boljše rezultate dela.

V Verigi še niste dolgo časa. K nam ste prišli iz Železarne Jesenice. So v organiziranosti in poslovanju med Železarno Jesenice in Verigo velike razlike?

Težko je primerjati ti dve DO, saj sta si različni tako po velikosti kot po vrsti proizvodnje. Sicer obstajajo določene razlike, vendar mislim, da se oba kolektiva ubadata s precej podobnimi težavami.

Uredniški odbor

7. srečanje borcev NOB — delavcev slovenskih železarn

Nadaljuje se pomembna tradicija — vsakoletno srečanje borcev NOB — delavcev slovenskih železarn.

Letošnje srečanje 7. po vrsti je bilo v soboto, 25. avgusta. Organizator in gostitelj po vrstnem redu tokratnega srečanja je bil aktiv ZB v železarni Štore.

Tudi letos je bilo za srečanje prijavljenih v tovarni za dva avtobusa udeležencev. Poleg vabljenih borcev delavcev z enim svojcem, so bili vabljeni iz okoliških krajevnih organizacij ZB tudi nekateri najbolj zaslužni upokojeni borci. Odhod izpred tovarne Verige je bil določen ob 6.30 zjutraj. Že zbiranje pred tovarno s pripenjanjem nageljnov na prsi ter dekoracija avtobusov je dajalo vzdušje slavnosti in tovarištva. Med udeleženci so bili tudi nekateri borci spomeničarji, ki so s svojo prisotnostjo in številnimi odlikovanji, ki so jih dobili za hrabrost, dali poudarka slovesnosti, tovarištvu in pomembnosti srečanja. Čeprav je že zjutraj kazalo, da se bo vreme skisalo, pa ni motilo prijetno in tovariško razpoloženje. Med našimi udeleženci sta bila tudi dva borca upokojenca — harmonikarja, ki sta med NOB poleg puške v roki tudi s harmoniko in pesmijo dvigala moralo in borbene duh borcem v najtežjih dneh. Zato sta tudi tokrat med potjo poskrbela za stalno prijetno in tovariško razpoloženje. Ob harmoniki smo prepevali partizanske pesmi. Prireditveni prostor je bil pri planinskemu domu nad vasico Svetina, to je nekaj km vožnje po vijugasti cesti naprej od Štor.

Prireditveni prostor je izredno lepa razgledna točka na okolico, saj leži na višini 800 m nad morjem. Žal, tokrat razgled ni bil mogoč zaradi slabega vremena.

Na sami prireditvi se je tudi tokrat zbralo več kot 1.400 borcev NOB ter gostov. Zelo spodbudno je, da se vključuje v taka srečanja vsako leto več mladine.

Vse udeležence je ob prihodu na prireditvi slovesno pozdravljala godba na pihala štorskih železarjev. Ča nadaljnje razvedrilo pa je igral celjski instrumentalni kvintet s pevcema. Prirediteljem vreme ni bilo naklonjeno, saj je prav v času, ko se je slavnostni del srečanja pričel, začelo tudi močno deževati. Uvodni pozdravni govor je imel predsednik aktiva ZB NOB železarne Štore. Nato je član omenjenega aktiva v slavnostnem govoru poudaril pomen upora

proti okupatorju na tem področju, kjer so ustanovili že 20. julija 1941 celjsko četo, ki se je formirala blizu Svetine in ki je imela močan vpliv na odpor proti okupatorju na Kozjanskem. Zatem je posebno poudaril pomen herojskega pohoda 14. divizije na Štajersko. Na tem prireditvenem prostoru in v okolici je 14. divizija na svojem zgodovinskem in junaškem pohodu vodila v noči med 13. in 14. februarjem 1944 boj proti mnogo močnejšemu sovražniku in to v nadčloveških naporih v snegu in mrazu ter lakoti. Čeprav se je borila z mnogo močnejšim sovražnikom, je enotno in moralno izbojevala zmago, saj se je borila za srečo in svobodo svojega naroda. Zato bo ostal ta kraj, kot tudi mnogi drugi slavni kraji, kjer so obeležja iz NOB, za sedanje in bodoče rodove pomnik in svarilo vsem, da se ne sme nikoli več ponoviti teror nad narodom, ki želi svobodno in v miru živeti v skupnosti jugoslovanskih narodov.

Ko obujamo spomine na NOB na takih srečanjih in ob prisotnosti velikega števila mladih, uresničujemo najbolj pristen in neposreden prenos teh pridobitev na mlade, da bodo postali pravi nasledniki in borci za vedno boljše življenje v samoupravni socialistični družbi.

Morda je največja pomembnost teh srečanj, da mladi od še živečih borcev prevzemajo izročilo NOB, da bi mladi vzljubili in naprej gojili veličino NOB in to prenašali zopet naprej na bodoča pokolenja. Rezultat boja je, da danes vsi svobodno živimo v Jugoslaviji. Le s takim živim prenosom spominov na mlade, bodo ti vedno bolj ljubili svojo domovino in tako postali vredni nasledniki borcev NOB.

Po končani prireditvi se je razvilo tovariško srečanje med borci in drugimi udeleženci. Bilo je mnogo stiskov rok in objemov, ko so po večletnem srečanju obujali spomine na slavne in junaške dni NOB. Ob tem je marsikateremu udeležencu polzela po licu solza sreče, da še živi in uživa sadove boja.

Med obujanjem spominov in petju partizanskih pesmi, je bilo zaradi slabega vremena domnjeno, da se srečanje zaključí pred predvidenim rokom.

Tako smo si ob slovesu zaželeli srečno pot ob misli, da se drugo leto ponovno vsi srečamo na 8. srečanju borcev NOB — delavcev slovenskih železarn.

Jernej Vovk

ZAHVALA

Ob smrti drage mame PAVLE GROS se zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam za podarjeno cvetje in venec, izrečeno sožalje ter spremstvo na njeni zadnji poti

sin Franci z družino

Jubilantki minulega dela

V eni izmed zadnjih števil našega glasila je bil objavljen članek o izplačanih jubilejnih nagradah za minulo delo delavcem, ki so v delovni organizaciji neprekinjeno zaposleni deset, dvajset in trideset let.

Jedro sestavka je temeljilo na posebnem priznanju delavcem, ki že trideset let vlagajo svoje napore v razširjeno reprodukcijo, katera se odraža v sedanji stopnji razvoja podjetja.

Ker ti zvesti pripadniki kolektiva zaradi svoje skromnosti, katera izvira iz mladih let, skoraj neopazno delajo med nami, se je uredniški odbor našega glasila odločil, da predstavi vse »veterane«, kateri naj bodo vzorniki in svetovalci pri izvrševanju začrtanih delovnih nalog mlajšim generacijam.

RAJER MARIJA — TOZD Kovačnica

Rojena 22. 5. 1933 v Hlebcah. Ker je bil oče žrtev zločinske roke okupatorja, je družinsko življenje uravnavala mati. Pri fizično manj zahtevnih delih sta ji pomagala Marija in brat, katera sta bila prikrajsana za marsikatero urico razposajenega in brezskrbnega otroškega življenja. Po končanem obveznem šolanju je imela veliko željo, da bi si pridobila poklic šivilje. Pomanjkanje denarja pa ji je to preprečilo, zato se je odločila samo za priučitev navedenega poklica, ki pa ni bila vezana na finančna sredstva.

Iz dneva v dan pa je opazovala življenje matere, katero je bilo polno pehanja, dela, zoprnosti in boja za golo življenje, zato se je odločila, da se zaposli v tovarni.

16. 5. 1949. se je zaposlila v naši delovni organizaciji. Razporejena je bila v Vijakarno na stružne avtomate. Bila je ena prvih delavk Vijakarne, ker je bila ravno v tem času izvedena preselitev celotnega postrojenja Vijakarne iz Maribora v Lesce.

Še vedno ji niso zbledeli spomini na začetne težave, ki so jih premagovali delavci pri novo osvojeni proizvodnji vijakov. Sama stavba vijakarne je bila nekaj časa brez oken in vrat, tako, da so imele delavke od mraza zaledenele prste. Mehaniziranega transporta niso poznali vse so opravljali ročno. Delovni pogoji pa so se iz leta v leto izboljševali in Marija je z zadovoljstvom opravljala delovno nalogo, ki ji je bila zaupana.

Po 17 letih trdega neprekinjenega dela so se stroji iztrošili in so bili izločeni iz proizvodnje, zato je bila premeščena v takrat imenovani obrat OTV. Delala je na krožni žagi v treh izmenah. Težko se je sprijaznila z dejstvom, da mora kljub prošnjam zapustiti obrat, v katerem je preživela začetne težave, obenem pa toliko zadovoljnih in prijetnih ur, ki bodo samo še spomin... tako kakor se samo spominjamo lepih sanj ali pravljice iz otroških let.

22. 9. 1965. pa je bila zaradi pomanjkanja dela v obratu OTV premeščena v Kovačnico na delovno mesto rezanja jekla na krožni žagi, kjer je še danes. Iz njenih oči je bilo možno razbrati, da se v TOZD Kovačnica dobro počuti, ker je tudi potrdila z izjavo, da je zadovoljna tako z medsebojnimi odnosi v TOZD kot z osebnim dohodkom.

Na koncu je še pripomnila, da je sistem samoupravljanja prinesel boljše čase za delavce kot so bili v dobi administrativnega upravljanja, ker imajo vodilni in predpostavljeni delavci znatno več posluha za reševanje problemov posameznih delavcev.

Njena edina želja je, da bi vzdržala še zadnjih pet let, za katere trdi, da jih bo pri sedanjem zdravstvenem stanju dosegla počasneje kot minulih trideset.

BOŽIČ Tončka — DSSS

Rojena 28. 5. 1927 v Srednjem vrhu nad Kranjsko goro v številni kmečki družini.

Po končani osnovni šoli je bila nekaj let doma, ker starša nista zmogla vseh domačih opravil sama. Želja po izobrazbi pa je bila močnejša od očetovega nasprotovanja, zato se je vpisala v dvoletno kmetijsko gospodinjsko šolo. V tem

ZAHVALI

Skupini obrezilni in vsem ostalim sodelavcem vijakarne hvala za darilo, posebno pa tovarišu Dobnikarju se najlepše zahvaljujem za darilo in čestitke ob mojem življenjskem jubileju.

Marija Novogradec

Osnovni organizaciji sindikata TOZD kovačnica se najlepše zahvaljujem za darilo in dobre želje ob moji upokojitvi.

Vsem delavcem Verige želim še mnogo delovnih uspehov ter osebne sreče.

Franc Ferjan

